

ÕIGUSKANTSLER

Minister Kristen Michal
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 6.12.2011 nr 10.2-1/15143
Õiguskantsler 17.01.2012 nr 18-2/120070/1200237

Arvamus avaliku teenistuse seaduse eelnõule

Austatud justiitsminister

Saatsite mulle arvamuse avaldamiseks avaliku teenistuse seaduse eelnõu. Tänan Teid antud võimaluse eest.

Tutvusin eelnõuga ning leian, et üldjoontes aitab see kindlasti kaasa avaliku teenistuse kaasajastamisele ja arendamisele. Väljendasin sama seisukohta ka oma 2009. aasta arvamustes Justiitsministeeriumile ja Riigikogule.¹

Soovin siiski rõhutada, et minu hinnangul ei ole Eesti Vabariigi põhiseaduse § 139 lg 1 ls 1 jj sätete, mõtete ja eesmärkidega kooskõlas eelnõu regulatsioonid, mille kohaselt on õiguskantsler oma kantselei juhtimisel seotud avaliku teenistuse seaduse ja täitevvõimu kehtestatavate tingimuste ja kordadega eelnõus sisalduvas ulatuses. Rõhutasin ka oma 2009.a arvamustes, et seadusandja peab tagama, et täidesaatval võimul ei oleks otsustusõigust teiste põhiseaduslike institutsioonide teenistujate teenistustingimuste osas. Põhiseaduse § 144 kohaselt saab õiguskantsleri kantselei töökorralduse sätestada ainult seadusandja ise. Nii ei saa Põhiseaduse kohaselt anda täitevvõimule pädevust, mis võimaldaks sekkuda õiguskantsleri kui põhiseadusliku institutsiooni enesekorraldusõigusse.

Selleks, et täita Põhiseaduse §-s 139 jj sätestatud kohustusi ühiskonna ees, peab õiguskantsler olema võimalikult suures ulatuses sõltumatu nii täitevvõimu kui ka parlamendi tegevusest. Sõltumatus ei ole asi iseeneses, vaid ka tagatis, et ühiskond saab õiguskantslerilt võimalikult kvaliteetse funktsiooni täitmise. Kahtlemata on igasuguse regulatsiooni puhul kõige kaalukam avalikkuse, s.o ühiskonna ootus ja kindlustunne, et õiguskantsler täidab oma Põhiseadusest ja seadustest tulenevaid ülesandeid ning teeb seda võimalikult kvaliteetselt. Samuti tuleb arvestada, et õiguskantsler vastutab eelosundatud põhimõtete rakendamise eest ainuisikuliselt. Selline vastutus ei ole üheselt võrreldav teiste (kollektiivsete) institutsioonidega. Seetõttu peab

¹ Õiguskantsleri 13.11.2009 kiri nr 18-1/091448/0905499 Riigikogu põhiseaduskomisjonile. Kättesaadav: http://www.oiguskantsler.ee/public/resources/editor/File/Erimenetlused_2009/arvamused_SE/Riigikogu_p_hiseadusko_misjon_arvamuse_eeln_ule_ATS.pdf

Õiguskantsleri 16.01.2009 kiri nr 18-2/081897/0808255 justiitsministrile.

Õiguskantsleri 31.08.2009 kiri nr 18-2/091281/0904847 justiitsministrile.

õiguskantsler saama Põhiseaduse raames võimalikult vabalt valida vahendeid ja meetmeid selleks, et eelosundatud printsiibis osundatu realiseeruks.

Eeltoodut ja minu varasemates avaliku seaduse eelnõule esitatud arvamustes väljendatud seisukohti arvestades palun Teil arvamuseks saadetud eelnõu muuta ning leida põhiseaduslike institutsioonide teenistuste tegevuse reguleerimisel Põhiseadusega kooskõlas olev lahendus. Olen omaltpoolt valmis osalema Õiguskantsleri Kantselei teenistust reguleerivate sätete väljatöötamisel.

Lõpetuseks avaldan Teile ja Justiitsministeeriumi ametnikele toetust avaliku teenistuse seaduse eelnõu menetlemiseks ja avaliku teenistuse reformi läbiviimiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder